

STAN SANITARNO-HIGIENICZNY POWIATU SANOCKIEGO

ZA 2021 ROK

POWIATOWA STACJA
SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA
W SANOKU

Spis treści

WSTĘP	3
OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO
ZAKŁADKI.	
Gmina Miasta Sanoka	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Miasto i Gmina Zagórz	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Gmina Besko	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Gmina Zarszyn	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Gmina Bukowsko	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Gmina Komańcza	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Gmina Tyrawa Wołoska	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
OCENA OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.
ŻYWNÓŚĆ I ŻYWIENIE.	4
ŚRODOWISKO PRACY	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.
PLACÓWKI NAUCZANIA I WYCHOWANIA	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.
OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.
ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.
ZAKŁADY SŁUŻBY ZDROWIA - OCENA STANU SANITARNEGO PLACÓWEK LECZNICTWA OTWARTEGO I ZAMKNIĘTEGO	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.
ANALIZA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ NA TERENIE POWIATU SANOCKIEGO W ZAKRESIE ZAREJESTROWANYCH CHOROÓB ZAKAŻNYCH NA PODSTAWIE LICZBY ZACHOROWAŃ I WSPÓŁCZYNNIKÓW ZAPADALNOŚCI ZA 2020 R.	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.
PODSUMOWANIE	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.

WSTĘP

Działania Inspekcji Sanitarnej wynikają z zapisów ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 195) i dotyczą ochrony zdrowia publicznego poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenia zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także prowadzenie działalności oświatowo- zdrowotnej. Realizację zadań w roku 2021 prowadzono w oparciu o plany pracy uwzględniając szacunek ryzyka oraz wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Rzeszowie.

W przedstawionej ocenie stanu sanitarnego ujęto sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych oraz wyniki nadzoru sanitarnego prowadzonego przez pracowników Państwowej Powiatowej Inspekcji Sanitarnej w Sanoku. W związku z ogłoszonym stanem epidemii od marca 2020 r. większość działań PPIS w Sanoku uzależniona była od sytuacji epidemiologicznej w powiecie sanockim i działaniami p/epidemicznymi związanymi z wystąpieniem epidemii Covid-19. Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym w państwie. Zachowanie obostrzeń sanitarnych przez mieszkańców powiatu sanockiego, przesiewowe wymazy wśród personelu medycznego, pacjentów oraz personelu szkół, przedszkoli oraz Narodowy Program Szczepień przeciw Covid-19, powoduje utrzymanie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców w naszym powiecie. Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Sanoku zatrudniła w 2021 roku 31 pracowników.

W 2021 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku nadzorował na terenie powiatu sanockiego 1760 obiektów stałych i 45 turnusów letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży przeprowadzając 842 kontrole planowych, 4212 wywiadów epidemiologicznych, 810 kontroli dotyczących przestrzegania obostrzeń sanitarnych w stanie epidemii. W wyniku kontroli wydano 279 decyzji administracyjnych, 173 decyzji płatniczych, ponadto nałożono 75 mandatów karnych na łączną kwotę 11. 850 złotych oraz 10 kar pieniężnych na kwotę 32 100 złotych za nieprzestrzeganie obostrzeń i naruszenie zasad odbywania obowiązkowej izolacji/kwarantanny domowej.

Sekcja Higieny Komunalnej

I. Urządzenia do zaopatrywania w wodę

Ilość urządzeń razem: Zgodnie z drukiem MZ-46 w 2021 r. nadzorem były objęte w sumie 23 wodociągi na które składa się: 16 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i 7 innych podmiotów zaopatrujących w wodę. Nadzorem była objęta 1 studnia publiczna i 6 obiektów w których pobierana jest woda do badań na obecność bakterii *Legionella Sp.* Łącznie w 2021 roku z ww. obiektów pobrano 89 próbek.

Zakład Gospodarki Komunalnej w Zarszynie poinformował pismem znak ZGK.6743/1/2021 dnia 8.12.2021 r. o utworzeniu nowego odcinka sieci wodociągowej zaopatrującej w wodę przeznaczoną do spożycia miejscowość Odrzechowa – obiekt ten będzie nadzorowany przez PPIS w Sanoku od 2022 roku.

NAZWA Grupy	Nazwa Obiektu	Suma	
B. Inne podmioty zaopatrujące w wodę	„Oaza ciszy i wypoczynku. Dom Rekolekcyjny w Rzepedzi”	1	
	Gimnazjum im. Jana Pawła II w Tarnawie Dolnej	1	
	Niepubliczne Przedszkole w Pakoszówce	1	
	Szkoła Podstawowa Wiśtok Wielki	1	
	Szkoła Podstawowa w Czaszynie 191	1	
	Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Pobiednie	1	
	Zespół Szkół Komańcza	1	
	Dom Pomocy Społecznej Zagórz - <i>Legionella Sp.</i>	1	
	Dom Pomocy Społecznej „Światło Nadziei” - <i>Legionella Sp.</i>	1	
	Szpital Specjalistyczny w Sanoku - <i>Legionella Sp.</i>	1	
	Zespół Szkół Nowosielce INTERNAT - <i>Legionella Sp.</i>	1	
	Basen kryty (szatnie) - <i>Legionella Sp.</i>	1	
	Basen odkryty (szatnie) – <i>Legionella Sp.</i>	1	
	B. Inne podmioty zaopatrujące w wodę Suma		13
	C. Studnie publiczne	Studnia publiczna Rzepedź	1
C. Studnie publiczne Suma		1	
Wodociągi o produkcji [m3/d] <100	Wodociąg Kalnica	1	
	Wodociąg Nowy Łupków	1	
	Wodociąg „POSTĘP” Prusiek	1	
	Wodociąg Rzepedź Jawornik	1	
	Wodociąg Sanok Rubber	1	
	Wodociąg Szczawne	1	
	Wodociąg Szczawne Krzyżówka	1	
	Wodociąg Średnie Wielkie	1	
	Wodociąg Wiśtok Wielki	1	
Wodociąg Wysoczany	1		
Wodociągi o produkcji [m3/d] <100 Suma		10	
Wodociągi o produkcji [m3/d] 1001–10000	Wodociąg Sanok Trepcza	1	
	Wodociąg Sanok Zastaw	1	
Wodociągi o produkcji [m3/d] 1001–10000 Suma		2	
Wodociągi o produkcji [m3/d] 101–1000	Spółka Wodna II "BUKOWICA"	1	
	Wodociąg Besko	1	
	Wodociąg Wola Sękowa	1	
	Wodociąg Zarszyn	1	
Wodociągi o produkcji [m3/d] 101–1000 Suma		4	
Ogółem:		30	

Decyzje egzekwowane z poprzednich lat:

Wodociąg sieciowy szkoły Podstawowej w Wiśtoku Wielkim gm. Komańcza – w dniu 15.12.2020 r. wydano decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia z uwagi na przekroczone wartości: mętność $1,9 \pm 0,34$ NTU, jon amonowy – 2,16 mg/l, żelazo – 256 µg/l,

mangan – 1670 µg/l. W dniu 28.01.2021 r. (data wpływu) otrzymano sprawozdanie z badania próbki wody pobranej w ramach kontroli wewnętrznej z zakresu parametrów fizykochemicznych: mętność, jon amonowy, żelazo, mangan z wodociągu sieciowego szkoły podstawowej w Wiśtoku Wielkim gm. Komańcza. Próbkę nie wykazały przekroczeń w związku z czym tego samego dnia tj 28.01.2021 r. wydano decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia przez ludzi.

Wodociąg sieciowy Szkoły Podstawowej w Czaszynie gm. Zagórz- w dniu 28.12.2020 r. wydano decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi z uwagi na przekroczone parametr: mętność 5,6 NTU oraz z uwagi na wzrost liczby progowej zapachu do ≥ 4 . Po przeprowadzeniu skutecznych działań naprawczych w dniu 15.02.2021 r. wydano decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia.

Wodociągi zlikwidowane/ wyłączone z ewidencji:

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku nie otrzymał w 2021 roku żadnych wniosków o wyłączenie wodociągów z ewidencji lub o ich likwidację.

Wodociągi nowopowstałe:

Pismem znak ZGK.6743/1/2021 z dnia 8.12.2021 r. Zakład Gospodarki Komunalnej w Zarszynie poinformował o utworzeniu nowego odcinka sieci wodociągowej zaopatrującej w wodę przeznaczoną do spożycia miejscowość Odrzechowa i zwrócił się z prośbą o objęcie sieci nadzorem – obiekt ten będzie nadzorowany przez PPIS w Sanoku od 2022 roku. Sieć wodociągowa oparta jest o ZUW "Wiśtok" w Sieniawie będący pod nadzorem PPIS w Krośnie. Ze względu, że jest to nowy obiekt jego administrator podał jedynie szacunkowe dane, które będą na bieżąco korygowane i uzupełniane. Przyjmuje się, że długość głównej magistrali będzie wynosiła około 9 km, planowane jest przyłączenie około 100 gospodarstw domowych. Miesięczne zużycie wody nie powinno przekraczać 800 m³ co daje średnią dobową produkcję wody na poziomie około 26 m³/d.

Kontrole urządzeń wodociągowych:

Wodociąg sieciowy Wola Sękowa gm. Bukowsko –przeprowadzono w dniu 13.07.2021 r. kontrolę sanitarną (nr protokołu PSK.9020.3.2.1.2021) w związku z zaplanowanym zgodnie z harmonogramem poborem próbek wody do badania laboratoryjnego z wodociągu sieciowego Wola Sękowa-Nagórzany, administrowanego przez Gminę Bukowsko. Podczas kontroli dokonano pomiaru wolnego chloru w wodzie pobranej z końcówki (kran w kuchni budynek mieszkalny Wola Sękowa 21). Stwierdzono przekroczenie w tej wodzie dopuszczalnej dawki wolnego chloru. Z dokonanych pomiarów wynikało, że wartość wolnego chloru wynosiła 2,0 mg/l. Zgodnie natomiast z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi – załącznik Nr 1, część D (dodatkowe wymagania chemiczne), tabela 1; Lp. 2, wartość parametryczna dla wolnego chloru wynosi 0,3 mg/l w punkcie czerpalnym (na końcówce) u konsumenta, jeżeli woda jest dezynfekowana chlorem lub jego związkami.

Administrator niezwłocznie – tego samego dnia doprowadził wartość przekroczonego parametru do zgodnego z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W dniu 06.10.2021 r. (data wpływu) otrzymano sprawozdanie z badań próbek wody pobranych w dniu 17.09.2021 r. w ramach kontroli wewnętrznej z końcówki wodociągu sieciowego Wola Sękowa. Stwierdzono wzrost mętności wody do 1,7 NTU. Wartości parametryczne dla parametru *mętność* określone są w części C (parametry wskaźnikowe) tabela 2 (wymagania organoleptyczne i fizykochemiczne) załącznika nr 1 do cyt. rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. Po przeprowadzeniu skutecznych działań naprawczych w dniu 04.11.2021 r. wydano decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia.

Wodociąg sieciowy Spółki Wodnej II BUKOWICA gm. Bukowsko – na podstawie wyników badania próbek wody pobranych w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w dniu 13.07.2021 r. wydano decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi z terminem do dnia 21.08.2021 r. z uwagi na przekroczenie wskaźnika: *mętność* – 3,8 NTU.

Po działaniach naprawczych przedsiębiorstwo wykonało ponowne badanie wody i w dniu 24.08.2021 r. wydano decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia przez ludzi.

Wodociąg sieciowy Szkoły Podstawowej w Czaszynie gm. Zagórz – na podstawie wyników badania próbek wody pobranych w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w dniu 13.09.2021 r. wydano decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi z uwagi na przekroczenie wskaźników: *mętność* wody do 5,7 NTU, *przekroczone stężenie manganu* 106,9 µg/l, *nieakceptowany – wyczuwalny obcy zapach* - ≥ 4 TON. Po działaniach naprawczych dyrekcja szkoły wykonała ponowne badanie wody i w dniu 04.11.2021 r. wydano decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia przez ludzi.

Wodociąg sieciowy Szkoły Podstawowej w Wisłoku Wielkim gm. Komańcza – na podstawie przedłożonych negatywnych wyników badania próbek wody wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej w dniu 20.05.2021 r. wydano decyzję o braku przydatności wody do spożycia z uwagi na przekroczone wartości bakteriologiczne. W badanej wodzie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości wskaźników: *Enterokoki* – 2 jtk/250 ml Po działaniach naprawczych i po przedłożeniu pozytywnych wyników badania próbek wody w dniu 21.06.2021 r. wydano decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia z ww. wodociągu. Ponowne przekroczenie parametrów stwierdzono w sprawozdaniu z badań próbek wody pobranej w dniu 09.11.2021 r. i były to parametry: *liczba mikroorganizmów* (w temp. 22°C >300 jtk/1 ml) oraz *zapach nieakceptowany* ≥4 TON. W dniu 3.12.2021 r. po przeprowadzeniu skutecznych działań naprawczych wydano decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia przez ludzi.

Wodociągi na których wydane są decyzje i przechodzą na rok 2022:

PPIS w Sanoku nie wydał w roku 2021 decyzji dotyczących przydatności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, które przechodziłyby na rok 2022.

Pływalnie:

Miejski Ośrodek sportu i Rekreacji w Sanoku – pływalnia kryta i odkryta:

Obiekt został przygotowany do prowadzenia działalności zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii SARS-CoV-2. Dostarczono

aktualne sprawozdania z badań wody basenowej basenu zakrytego z niecek, cyrkulacji i natrysków, jakość wody odpowiada wymogom rozporządzenia ministra zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. W dniu 17 maja 2021 r. w ramach nadzoru sanitarnego pobrano próbki wody ze wszystkich niecek basenowych, cyrkulacji i natrysków również w zakresie Legionelli sp.

W dniu 19 lipca 2021 r. przeprowadzono bieżącą kontrolę odkrytej pływalni w Sanoku pod nazwą Centrum Rehabilitacji i Sportu w Sanoku która wykazała, że obiekt jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich. Zaopatrzenie obiektu w wodę z wodociągu sieciowego Sanok-Trepcza, odprowadzenie nieczystości płynnych odbywa się do zbiorczej kanalizacji miejskiej. Wejście na teren basenów odkrytych prowadzi przez osobne wejście w budynku głównym zespołu basenów. Przy kasach wywieszony regulamin korzystania z pływalni oraz tablica informacyjna na której zarządca umieszcza komunikaty dot. jakości wody basenowej. Szatnie posiadają wydzielone przebieralnie oraz bezpośrednie połączenie z natryskownią i toaletami oraz wywieszone są informacje dla korzystających z basenu odnośnie zasad korzystania z obiektu podczas panującej epidemii SARS-CoV-2. Dostępne osobne kabiny ustępowe przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Przy punktach mycia rąk dostępne mydła w płynie, suszarki do rąk, dodatkowo udostępniane środki do dezynfekcji dłoni. W kabinach ustępowych zapewniono papier toaletowy, pojemnik na odpadki. Wyznaczone są pomieszczenia gospodarcze na środki czystościowe i sprzęt porządkowy. We wszystkich pomieszczeniach części mokrej poprzez przebieralnie, natryski posadzka jest łatwo zmywalna wykonana z glazury odpornej na działanie środków dezynfekcyjnych. Na obiekcie wydzielone są dwie niecki basenowe z urządzeniami rekreacyjnymi jak zjeżdżalnie wodne. Niecka basenu rekreacyjno-sportowego podzielona na strefę relaksacyjną z biczami wodnymi i ławeczkami. Regulamin korzystania ze zjeżdżalni umieszczony w miejscu widocznym. Niecka posiada własny system cyrkulacji. Na terenie obiektu basenu odkrytego znajduje się też mokry plac zabaw dla dzieci z urządzeniami rekreacyjnymi o miękkim podłożu. Wodny plac zabaw nie posiada systemu cyrkulacji - woda odprowadzana jest do sieci kanalizacyjnej. Dostępna jest siłownia plenerowa i dwa boiska do piłki plażowej. Całość obiektu jest ogrodzona siatką metalową. Kontrolą basenu odkrytego objęto również pomieszczenia techniczne znajdujące się pod basenem, gdzie znajduje się automatyczny system monitorujący proces uzdatniania wody w nieckach basenowych. Na miejscu prowadzone są bieżące odczyty parametrów; wolny chlor, odczyn pH, pot. Redox, temp. wody, odczyty rejestrowane. Wydzielone pomieszczenie do przetrzymywania środków uzdatniających wody basenowe, w pomieszczeniu wykonano wentylację mechaniczną i grawitacyjną, okna zaciemnione, punkt mycia rąk zorganizowany. Dojazd do tego pomieszczenia utwardzony z odpowiednim spadkiem w celu odprowadzenia ścieków. Apteczki I pomocy rozlokowane w różnych punktach w celu łatwiejszego dostępu do nich. Książeczki zdrowia personelu aktualne. Na podstawie przedstawionych sprawozdań z badań nie odnotowano przekroczeń w sezonie 2021 r. Uzgodniony harmonogram poboru prób wody w nieckach, natryskach oraz cyrkulacji jest na bieżąco realizowany przez zarządcę obiektu.

W roku 2021 w obiekcie CRiS w Sanoku w ramach nadzoru sanitarnego przedstawiciele PIS przeprowadzili 2 kontrole basenu krytego i odkrytego oraz pobrano próby wody ze wszystkich niecek basenowych, cyrkulacji i natrysków również w zakresie Legionelli sp. Stan sanitarno -porządkowy obiektów bez zastrzeżeń.

Legionella Sp.:

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku prowadzi również bieżący nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej pod kątem obecności bakterii *Legionella Sp.*

Badania przeprowadzone w 2021 roku obejmowały 5 obiektów w których pobrano w sumie 14 próbek wody. Badane próbki wody nie wykazały przekroczeń.

Lp.	Nazwa obiektu	Punkty poboru	Ilość próbek
1.	Dom Pomocy Społecznej w Zagórze	Łazienka (natrysk) – zasilanie	1
		Łazienka (natrysk) – powrót	1
2.	Dom Pomocy Społecznej „Światło Nadziei” w Sanoku	Łazienka (natrysk) – zasilanie	1
		Łazienka (natrysk) – powrót	1
3.	Internat w Nowosielcach	Natryski	1
4.	Basen kryty	Szatnia damska (natrysk)	1
		Szatnia męska (natrysk)	1
		Szatnia rodzinna (natrysk)	1
5.	Basen odkryty	Szatnia damska (natrysk)	1
		Szatnia męska (natrysk)	1
6.	Szpital Specjalistyczny w Sanoku	Oddział wewnętrzny	1
		Oddział pulmonologiczny	1
		Oddział	1
		Oddział	1

Kąpieliska i miejsca zwyczajowo wykorzystywane do kąpieli – brak

II. Hałas osiedlowy i powietrze wewnątrz pomieszczeń.

W roku 2021 nie odnotowano skarg na jakość powietrza wewnątrz pomieszczeń oraz hałas.

III. Stan sanitarny urządzeń i obiektów użyteczności publicznej.

- Ilość obiektów objętych nadzorem w 2021 r.: 250
- Nadzorem objęto 11 nowych obiektów tj.:

NAZWA Grupy	Ilość
Domy przedpogrzebowe	1
Zakłady fryzjerskie	5
Zakłady kosmetyczne	3
Samochody do przewozu zwłok i szczątków ludzkich	2
Suma końcowa	11

- zlikwidowane zostały 4 obiekty tj.:

NAZWA Grupy	Ilość
Zakłady odnowy biologicznej	1
Ustępy publiczne	1
Kempingi	2
Suma końcowa	4

Liczba zlikwidowanych bądź zawieszonych obiektów prawdopodobnie może być większa ponieważ podczas epidemii koronawirusa SARS-CoV-2 bardzo wielu przedsiębiorców zawiesiło swoje działalności lub zlikwidowało bez zawiadomienia PPS

w Sanoku. Fakt ten był podyktowany dynamicznie zmieniającą się sytuacją związaną z obostrzeniami i dynamiką rynku.

4. Ilość obiektów skontrolowanych: 51
 5. Ilość przeprowadzonych kontroli: 125 (łącznie: odbiory i rekontrole)
 6. Ilość mandatów karnych: nałożono 2 mandat karnych na kwotę 300 (1x100,1x200) zł ze względu na zły stan sanitarno –higieniczny.
7. Obiekty ze złym stanem technicznym/sanitarnym *na koniec 2021 r.*

Ustępy publiczne:

- W Ustępach Publicznych przy ul. Plac Św. Michała, 38-500 Sanok - przeprowadzona kontrola sanitarna w dniu 14.05.2021 r. wykazała uchybienia sanitarno – techniczne tj.: sufity i ściany we wszystkich pomieszczeniach ustępów publicznych zaczerniałe, zawilgocone z rozległymi miejscami zmurszałego tynku zwłaszcza w dyżurce dla obsługi, korytarzu/ przedsionku w części męskiej, drzwi wewnętrzne oraz framugi drzwiowe ze złuszczającą się farbą, płytki terakota na posadzce o zniszczonej powierzchni trudnej do utrzymania w należytej czystości.

W związku ze stwierdzonym złym stanem sanitarnym nałożono mandat w kwocie 200 złotych, wszczęto postępowanie oraz wydano decyzje rachunkową i decyzję merytoryczną na poprawę stanu technicznego z terminem wykonania obowiązków zawartych w decyzji do 30 września 2021 r. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca stan sanitarny w dniu 15.05.2021 r. wykazała poprawę, uchybienia sanitarne zostały usunięte. Armaturę sanitarną, płytki ceramiczne na ścianach i terakota wyczyszczono, wymieniono na nowy zużyty sprzęt porządkowy, przeprowadzono dekontaminację wszystkich pomieszczeń.

- Ustępy Publiczne przy ul. Feliksa Gieli 5 - przeprowadzona kontrola sanitarna w dniu 14.05.2021 r. wykazała uchybienia sanitarno – techniczne tj.: sufity i ściany w pomieszczeniach ustępów publicznych zaczerniałe, zawilgocone, lamperia w korytarzach komunikacyjnych miejscami z odpryskami farby i zmurszałym tynkiem, powierzchnie grzejników z widocznymi śladami korozji, brak osłon na lampach oświetleniowych zniszczone, brudne kratki wentylacyjne.

W związku z ww. nieprawidłowościami wszczęto postępowanie i wydano decyzję rachunkową oraz merytoryczną z terminem wykonania obowiązków do 30 września 2021 r.

Obiekty hotelarskie :

- „Dwór” Wola Sękowa - Prywatny Ośrodek Rekreacji Konnej 38-506 Nowotaniec 106 -
Kontrola przeprowadzona w dniu 27.07.2021 r. kontrola sanitarna wykazała, że w pomieszczeniach sali zabaw dla dzieci i sali telewizyjnej ściany i sufity są mocno zabrudzone, zakurzone, a w magazynie bielizny czystej brak wentylacji. W związku z powyższym wydano decyzję rachunkową i merytoryczną w zakresie:
1. Odmalować sufity i ściany w pomieszczeniach sali zabaw i sali telewizyjnej.

2. Zapewnić wentylację w magazynie bielizny czystej. Termin wykonania obowiązków zawartych w decyzji uzgodniono do 30 września 2021 r.

Zakłady fryzjerskie i kosmetyczne:

- Salon Urody "Love It" Mrzygłód 175A 38-503 Mrzygłód – kontrola przeprowadzona w dniu 06.10.2021 r. wykazała; pomieszczenia obiektu wspólne z gabinetem kosmetycznym – stanowisko do dezynfekcji i sterylizacji narzędzi i sprzętu urządzono w korytarzu komunikacyjnym, przez który przechodzi się do gabinetu kosmetycznego, miejsca przeznaczonego na mycie włosów oraz toalety, część sprzętu fryzjerskiego w mobilnej konsoli przetrzymywana jest bez zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem wtórnym, w salonie przetrzymuje się zbędne rzeczy nie związane z prowadzoną działalnością.

Powyższe uchybienie rzutuje na stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń salonu fryzjerskiego oraz sprzętu i wyposażenia. Zapewnienie odpowiedniego stanu sanitarno-higienicznego i reżimu sanitarnego w obiekcie użyteczności publicznej ma szczególne znaczenie w czasie trwania stanu epidemii. Wydano decyzję rachunkową.

- Salon kosmetyczny "Flowersnails" Mrzygłód 175A 38-503 Mrzygłód - kontrola sanitarna przeprowadzona w dniu 06.10.2021 r. wykazała; pomieszczenia gabinetu wspólne z salonem fryzjerskim – stanowisko do dezynfekcji i sterylizacji narzędzi i sprzętu urządzono w korytarzu komunikacyjnym, przez który przechodzi się do gabinetu kosmetycznego z salonu fryzjerskiego oraz miejsca przeznaczonego na mycie włosów i toalety, w gabinecie przetrzymuje się zbędne rzeczy nie związane z prowadzoną działalnością.

Powyższe uchybienie rzutuje na stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń gabinetu kosmetycznego oraz sprzętu i wyposażenia. Zapewnienie odpowiedniego stanu sanitarno-higienicznego i reżimu sanitarnego w obiekcie użyteczności publicznej ma szczególne znaczenie w czasie trwania stanu epidemii. Wydano decyzję z zaleceniami, aby zapewnić funkcjonalność zakładu kosmetycznego z podziałem na strefę brudną i czystą oraz wydzielić stanowisko na sterylizację narzędzi.

- Gabinet Kosmetyczny, ul. Bieszczadzka 11, 38-524 Besko - kontrola sanitarna przeprowadzona w dniu 23.10.2021 r. wykazała; część środków higienicznych jednorazowego użytku (waciki kosmetyczne) przetrzymywane jest bez zabezpieczenia z narażeniem na zanieczyszczenie, nie prowadzi się bieżącego monitoringu z kontroli procesów sterylizacji narzędzi wielokrotnego użytku, nieaktualne badanie do celów sanitarno-epidemiologicznych właścicielki zakładu (termin ważności upłynął 09.2021 r.).

Powyższe uchybienia rzutują na stan sanitarno-higieniczny i poziom świadczonych usług w gabinecie kosmetycznym. Zapewnienie odpowiedniego stanu sanitarno-higienicznego i reżimu sanitarnego w zakładzie kosmetycznym ma szczególne znaczenie w czasie trwania stanu epidemii.

Postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi:

Dom przedpogrzebowe:

Dom przedpogrzebowy zlokalizowany na Cmentarzu Centralnym w Sanoku. Administratorem zarówno cmentarzy komunalnych, jak i domu przedpogrzebowego jest SPGM Sp. z o.o., ul. Konarskiego 22.

Nadzorem został objęty jeden nowy dom przedpogrzebowy funkcjonujący przy siedzibie firmy pogrzebowej Firma Usługowo- Handlowo- Pogrzebowa "Cierń" Anita Foltą, ul. Matejki 37, 38-500 Sanok

Sposób postępowania ze zwłokami i szczątkami:

W przypadku sprowadzenia zwłok z innego kraju, w którym nastąpił zgon, PPIS w Sanoku wydaje zgodę w formie postanowienia na sprowadzenie zwłok lub urny z prochami. Postanowienie wydaje się na wniosek Starostwa Powiatowego w Sanoku uwzględniając przyczyny zgonu (akt zgonu w języku polskim) oraz podanie nazwy firmy uprawnionej do przewozu.

W roku 2021 r. wydano:

- 41 decyzji na ekshumację zwłok,
- 24 postanowień na sprowadzenie zwłok z zagranicy,
- 2 decyzje na wywóz zwłok za granicę.

Środki transportu drogowego do przewozu zwłok:

Na terenie nadzorowanym przez PSSE w Sanoku objętych nadzorem sanitarnym było 13 samochodów do przewozu zwłok, a nadzorem objęto 1 nowopowstały samochód. W roku 2021 nie przeprowadzono kontroli samochodów do przewozu zwłok i szczątków ludzkich ze względu na zadysponowanie pracowników do zadań związanych z epidemią SARS-CoV-2.

Cmentarze:

W roku 2021 objętych nadzorem sanitarnym było 26 cmentarzy. W roku sprawozdawczym skontrolowano 5 cmentarzy, w których przeprowadzono łącznie 5 kontroli stanu sanitarnego.

Kontrole przeprowadzone w roku 2021 r. nie wykazały uchybień.

Stan sanitarny zakładów opieki zdrowotnej.

1. Ilość obiektów objętych nadzorem w 2021 r.: 13
2. Ilość obiektów zlikwidowanych oraz wyłączonych z ewidencji: 0
3. Ilość obiektów nowopowstałych: 0
4. Ilość przeprowadzonych kontroli: 0

W roku 2021 nie przeprowadzono kontroli zakładów opieki zdrowotnej ze względu na zadysponowanie pracowników do zadań związanych z epidemią SARS-CoV-2.

5. Do nadzoru na 2022 r. przeszło 13 obiektów/ gabinetów rehabilitacji zdrowotnej.

PODSUMOWANIE:

➤ Wykonanie planów pracy za 2021 r.

Lp.	Plan	Planowane	Wykonane
1)	Ilość kontroli	225	125
2)	Ilość pobranych próbek wody	89	89
3)	Ilość wykonanych oznaczeń wolnego chloru w wodzie	-	89
4)	Ilość wykonanych oznaczeń temperatury w wodzie	-	89
5)	Ilość wydanych decyzji merytorycznych	-	179
6)	Ilość wydanych opinii	-	18
7)	Ilość wydanych postanowień (w tym na imprezy masowe)	-	24
8)	Ilość wydanych upomnień	-	0
9)	Ilość wydanych tytułów wykonawczych	-	0
10)	Ilość wydanych decyzji płatniczych	-	12
11)	Ilość nałożonych mandatów / na kwotę	-	2 / 300 zł
12)	Ilość przyjętych skarg (interwencji)	-	24

➤ Wykaz obiektów, które będą nadzorowane w roku 2022 r.

Lp.	Nazwa Grupy	Ilość
1)	B. Inne podmioty zaopatrujące w wodę	13
2)	C. Studnie publiczne	1
3)	Ustępy publiczne - Stałe: skanalizowane	3
4)	Pływalnie kryte - ogółem	1
5)	Pływalnie odkryte	1
6)	Domy pomocy społecznej	3
7)	Noclegownie i domy dla bezdomnych	1
8)	Hotele	7
9)	Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie	9
10)	Domy wycieczkowe	1
11)	Schroniska młodzieżowe, schroniska, pola biwakowe	1
12)	Pensjonaty	5
13)	Kempingi	0
14)	Zakłady fryzjerskie	88
15)	Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu	10
16)	Zakłady kosmetyczne	44
17)	Zakłady odnowy biologicznej	4
18)	Dworce i stacje kolejowe	3
19)	Dworce autobusowe	1
20)	Tereny rekreacyjne	6
21)	Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	8
22)	Inne obiekty	19
23)	Cmentarze	26
24)	Domy przedpogrzebowe	2
25)	Zakłady karne i areszty śledcze	1

STAN SANITARNO-HIGIENICZNY POWIATU SANOCKIEGO ZA ROK 2021

26)	Zakłady tatuażu	6
27)	Samochody do przewozu zwłok i szczątków ludzkich	13
28)	Podmioty lecznicze Amb. świadc. Zdr. Zakłady rehabilitacji leczniczej	13
29)	Wodociągi o produkcji [m3/d] <100	11
30)	Wodociągi o produkcji [m3/d] 101–1000	4
31)	Wodociągi o produkcji [m3/d] 1001–10000	2
SUMA:		307

STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I MATERIAŁÓW DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku obejmuje ocenę warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności, warunków żywienia zbiorowego oraz nadzoru nad jakością zdrowotną żywności, a także kontrolą warunków zdrowotnych produkcji i obrotu przedmiotów użytku, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością i kosmetyków. W celu zapewnienia skutecznego działania jednostki Państwowej Inspekcji Sanitarnej przeprowadzają czynności kontrolne zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych.

W 2021 r. na terenie powiatu działalność prowadziło 733 zarejestrowanych obiektów zajmujących się produkcją i obrotem środkami spożywczymi, materiałami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami. Zdecydowaną większość stanowiły zakłady obrotu żywnością (sklepy, hurtownie, kioski, środki transportu) oraz zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego i zamkniętego. Zakłady produkcyjne, prowadzące produkcję żywności wyłącznie na potrzeby rynku lokalnego to zaledwie 5,5 % wszystkich nadzorowanych obiektów. Nadzorem objętych było również 36 lokalnych producentów pierwotnych żywności pochodzenia roślinnego, zajmujących się głównie uprawą owoców i warzyw, głównie malin, borówek, ziemniaków, nowalijek itp. oraz zbóż i nasion roślin oleistych z przeznaczeniem na cele spożywcze i paszowe.

W roku 2021 podobnie jak w roku poprzednim ze względu na sytuację epidemiologiczną oraz w związku z koniecznością włączenia się w realizację zadań ukierunkowanych na zapobieganie oraz zwalczanie zakażenia wirusem SARS-CoV-2 zrealizowano mniejszą niż zaplanowano ilość kontroli w terenie. Przeprowadzono ogółem 469 kontroli sanitarnych, w tym kontrole kompleksowe, rekontrole przeprowadzane w związku z prowadzonym postępowaniem administracyjnym, akcyjne oraz interwencyjne związane z powiadomieniami RASFF o niebezpiecznych produktach oraz w związku z wnoszonymi przez konsumentów skargami na niewłaściwą jakość oferowanych do sprzedaży środków spożywczych lub niewłaściwymi warunkami sanitarnymi w obiektach, , itp. W stosunku do roku ubiegłego liczba kontroli interwencyjnych wzrosła. Było to spowodowane dużą ilością powiadomień RASFF. System ten jest ważnym elementem polityki ochrony zdrowia ludności, a zasada jego działania opiera się na zbieraniu i szybkim przekazywaniu informacji o produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia konsumentów. W 2021 r. znaczna większość powiadomień dotyczyła produktów skażonych tlenkiem etylenu. W ramach funkcjonowania ww. systemu, prowadzono kontrole i postępowania wyjaśniające.

Ponadto w związku z aktualną sytuacją epidemiologiczną pracownicy prowadzili akcje informacyjne skierowane do klientów i personelu obiektów handlowych, lokali gastronomicznych, domów weselnych, zakładów produkcyjnych, placówek oświatowych, środków transportu, stacji paliw na terenie powiatu sanockiego. Akcje miały na celu przypomnienie o obowiązku zachowania reżimu sanitarnego, zakrywania ust i nosa, konieczności dezynfekcji rąk oraz zachowania dystansu społecznego. Pracownicy Sekcji HŻŻ w tym również przy współudziale Policji skontrolowali przestrzeganie wzmożonego reżimu sanitarnego w 376 obiektach.

Wydano 41 decyzji administracyjnych nakazujących poprawę stanu techniczno-sanitarnego obiektów, w tym 6 decyzji dotyczących wycofania z obrotu niewłaściwej jakości środków spożywczych.

Za naruszenie wymagań higieniczno-sanitarnych nałożono 41 mandatów karnych na kwotę 9700 zł, oraz skierowano 1 wniosek o ukaranie do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w związku ze sprzedażą w sklepikach szkolnych środków spożywczych innych niż objęte grupami środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 52 c ust. 6 pkt 1, nie spełniających wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego stanu techniczno-sanitarnego pomieszczeń i urządzeń, nieprawidłowych warunków przechowywania oraz braku segregacji środków spożywczych, stwierdzanych w obrocie środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia, niehigienicznej sprzedaży artykułów spożywczych z narażeniem na wtórne zanieczyszczenie.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego do badań laboratoryjnych pobrano ogółem 214 próbek żywności. Żadna próbka nie została zakwestionowana. Pobrane próbki żywności badane były w Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rzeszowie, w Pracowni w Sanoku i Tarnobrzegu gdyż Stacja nie posiada własnego laboratorium.

Prowadzono ocenę jakości posiłków w stołówkach szkolnych, przedszkolach, domach dziecka oraz w internatach według wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Ze względu na sytuację epidemiologiczną, zamknięcie placówek oświatowych i wprowadzenie nauczania zdalnego skontrolowano tylko 23 placówki, w których przestrzegano ww. wytycznych i nie stwierdzono uchybień. Na podstawie przeprowadzanej analizy jadłospisów uznano, że posiłki były urozmaicane, zawierały składniki z różnych grup środków spożywczych. Jadłospisy zawierały pełny skład posiłków oraz informację o możliwości wystąpienia alergenów lub substancji mogących wywoływać alergię o reakcje nietolerancji.

Dokonano również oceny żywienia pacjentów Szpitala na podstawie Arkusza oceny dekadowej jadłospisów rekomendowanego przez GIS w ramach realizacji Programu oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach i zakładach opieki zdrowotnej. Ocenę przeprowadzono m.in. w oparciu o harmonogram wydawania posiłków, skład surowcowy potraw wraz z opisem procesu technologicznego, 10 kolejnych jadłospisów diety podstawowej wraz z gramaturą, różnorodność gatunkowa mięs, ilość warzyw w sałatkach i pastach oraz w potrawach z dodatkiem warzyw. Ocena końcowa sposobu żywienia/jadłospisów dała wynik zadowalający. Pobrano również 2 próbki posiłku obiadowego diety podstawowej. Wartość energetyczna i odżywcza pobranego posiłku obliczona na podstawie wyników badań wynosiła 37-38 % dziennego zapotrzebowania.

W sezonie letnim kontynuowano nadzór nad obiektami gastronomicznymi, handlowymi zlokalizowanymi przy trasach turystycznych i w miejscowościach o nasilonym ruchu turystycznym oraz obiektami wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu. Kontrole przeprowadzano również w godzinach popołudniowych i dniach wolnych od pracy. W ramach akcji letniej przeprowadzono 94 kontrole. Nie stwierdzano rażących uchybień.

W okresach przedświątecznych wzmożono nadzór nad dużymi sklepami spożywczymi w zakresie jakości oferowanych środków spożywczych, szczególnie łatwo psujących się oraz sposobu ich przechowywania.

Na targowiskach i w miejscach obrotu prowadzono cykliczne działania w celu wykrycia i eliminacji procederu wprowadzania do obrotu mięsa dzików lub jego produktów niewiadomego pochodzenia. Na terenie powiatu nie odnotowano nielegalnej sprzedaży mięsa i przetworów.

Dzięki prowadzonym w szerokim zakresie działaniom kontrolno-represyjnym i instruktazowym, stan techniczno-sanitarny zakładów żywieniowych utrzymywany jest na dobrym poziomie, co zwiększa bezpieczeństwo zdrowotne żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu.

Na podstawie dokonanej analizy sprawowanego nadzoru, działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Sanoku w roku 2021 w zakresie higieny żywności i żywienia ukierunkowane będą głównie na wzmocnienie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością zgodnie z obowiązującymi przepisami i we współpracy z organizacjami unijnymi.

Środowisko Pracy

Oddział Higieny Pracy w 2021 r. objął ewidencją 243 zakładów pracy zatrudniających ogółem 13669 pracowników. Pracownicy przeprowadzili 27 kontrole u 23 pracodawców, zatrudniających łącznie 2431 pracowników.

W 6 skontrolowanych zakładach stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły:

- braku aktualnych pomiarów czynników szkodliwych – w 5 zakładach,
- przekroczeń NDS/NDN czynników szkodliwych dla zdrowia - 4 zakładów w tym: hałasu 1 zakładów, 3 stanowiska, pyłów drewna - 1 zakład, 3 stanowiska, pyłów mąki 1 zakład – 3 stanowiska, czynników chemicznych, tj. związków chromu VI -1 zakład, 1 stanowisko, styrenu - 2 zakłady, 6 stanowisk,
- niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń pracy – w 2 zakładach,
- braku lub nieprawidłowej oceny ryzyka zawodowego – w 3 zakładach
- braku rejestru czynników szkodliwych – w 1 zakładzie

W wyniku prowadzonych postępowań administracyjno-egzekucyjnych, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, wydano 7 decyzji administracyjnych zawierających 34 nakazów dotyczących likwidacji stwierdzonych uchybień. W oparciu o obowiązujące przepisy kontynuowano nadzór nad substancjami i preparatami niebezpiecznymi. Kontrolą w tym zakresie objęto 12 obiektów, nie wykazano uchybień. W ramach nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących wprowadzenia do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej przeprowadzono 10 kontroli w 8 obiektach. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Nie odnotowano na terenie powiatu wprowadzania do obrotu środków zastępczych, zgłoszono 1 zatrucie tymi środkami.

Ze względu na panującą sytuację epidemiologiczną w kraju, okresowo wstrzymywana była realizacja kontroli planowych w zakładach pracy. W tym czasie działania Sekcji Higieny Pracy ukierunkowane były na profilaktykę zakażeń SARS-CoV-2 wśród pracowników. Obejmowały one:

- przekazanie pracodawcom powiatu sanockiego materiałów informacyjnych w tym Wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego dla funkcjonowania zakładów przemysłowych w trakcie epidemii COVID-19 oraz ulotek dotyczących zapobiegania zarażeniom, w tym szczepieniom,
- interwencje na skargi pracownicze dotyczące braku działań profilaktycznych w firmach związanych z narażeniem na wirus SARS-CoV-2,
- przesyłanie drogą elektroniczną informacji dotyczących funkcjonowania Systemu Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS) oraz przekazano instrukcję zgłaszania osób do kwarantanny za pomocą formularza online.
- wsparcie merytoryczne pracodawców podczas opracowywania procedur zapewnienia bezpieczeństwa w związku z realnym zagrożeniem rozprzestrzeniania się wirusa w zakładzie.
- monitorowanie sytuacji w zakładach pracy w celu sprawdzenia stopnia wprowadzania przekazanych wytycznych i pomoc w rozwiązywaniu aktualnych problemów związanych z ich realizacją.

Pracownicy Sekcji Higieny Pracy oddelegowywani byli również do wykonywania czynności związanych z zadaniami Sekcji Epidemiologii dotyczącymi opracowywania

opracowywanie ognisk chorób zakaźnych. Podczas kontroli na miejscu w zakładach, poza oceną przestrzegania przepisów prawa z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, sprawdzano skuteczność wdrożenia w/w procedur tj. zapewnienia pracownikom ochrony twarzy i rąk bądź innych sposobów zapewniających odizolowanie od możliwości zakażenia, zachowanie dystansu społecznego, rodzaj i dostępność środków dezynfekcji, ograniczenie korzystania z przestrzeni wspólnych.

W 2021 r. wpłynęło łącznie 8 podejrzeń o chorobę zawodową. Z przeprowadzonej analizy wynika, że dominującymi chorobami zawodowymi są borelioza i zespół cieśni w obrębie nadgarstka.

Podsumowanie:

Podjęte działania przyczyniły się do poprawy warunków pracy pracowników w zakresie higieny, bezpieczeństwa oraz stanu sanitarno-porządkowego. Na podstawie dokonanej analizy prowadzonego nadzoru działania Inspekcji w 2021 r. ukierunkowane będą na następujące problemy w zakresie higieny pracy:

1. Wzmocnienie ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy w tym czynników biologicznych.
2. Profilaktykę zakażeń SARS-CoV-2 wśród pracowników nadzorowanych zakładów.
3. Wypełnianie przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach.
3. Przestrzeganie wymogów w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów biobójczych, detergentów i prekursorów narkotyków kat. 2 i 3 w oparciu o obowiązujące przepisy.
4. Współpraca z instytucjami i organizacjami, które zajmują się przeciwdziałaniem dystrybucji substancji psychoaktywnych.

Placówki Nauczania i Wychowania

W 2021 roku objęto nadzorem 196 placówek w tym 125 placówek nauczania i wychowania oraz 71 placówek zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży. Ze względu na panującą sytuację epidemiologiczną oraz w związku z koniecznością włączenia się w realizację zadań ukierunkowanych na zapobieganie oraz zwalczanie zakażenia wirusem SARS-CoV-2, a także z uwagi na zawieszenie prowadzenia w szkołach zajęć dydaktyczno – wychowawczych i wprowadzenie nauczania zdalnego zmniejszyła się ilość kontroli w terenie. Przeprowadzono łącznie 96 kontroli sanitarnych, w tym 45 kontroli wypoczynku letniego dzieci i młodzieży. Wszystkie skontrolowane turnusy wypoczynku letniego zorganizowane były zgodnie z wytycznymi przeciwepidemicznymi MEN, MZ i GIS.

W przypadku stwierdzonych nieprawidłowości poprawę stanu techniczno – sanitarnego egzekwuje się poprzez wydanie decyzji nakazowych. Ogółem wydano 17 decyzji administracyjnych. W 2021 r. w powiecie sanockim utworzono 1 Anglojęzyczne Przedszkole Montessori oraz 1 Szkoła Podstawowa została przekształcona w Zespół Szkolno-Przedszkolny. Podobnie jak w latach ubiegłych dyrektorzy placówek sukcesywnie wymieniają stare wyeksploatowane meble na nowe dostosowane do wzrostu uczniów i posiadające certyfikaty zgodności z obowiązującą PN. W zakresie higieny pracy umysłowej ucznia, w przeprowadzonych w 2021 roku ocenach tygodniowych planów lekcji nie stwierdzono nieprawidłowości. W wyniku systematycznie zlecanych badań oświetlenia sztucznego i egzekwowania poprawy 99,8% placówek posiada oświetlenie sztuczne zgodne z PN. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w skontrolowanych placówkach ocenia się jako zadowalające. W 2021 r. tak jak w latach ubiegłych w większości skontrolowanych szkół podstawowych realizowano programy „Mleko w szkole” oraz „Owoce i warzywa w szkole”, w ramach którego uczniowie otrzymywali owoce warzywa lub sok. Akcje te promują zdrowy styl życia, mają duże znaczenie w kształtowaniu prawidłowych nawyków żywieniowych u dzieci i młodzieży. W związku z trwającą na terenie kraju epidemią COVID-19, w czasie sprawowania nadzoru nad placówkami, oceniano zabezpieczenie przed rozprzestrzenianiem się koronawirusa SARS-Co-V-2, uwzględniając wytyczne przeciwepidemiczne Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Zdrowia i Głównego Inspektora Sanitarnego dla placówek szkolno - wychowawczych. Sprawdzano jakie działania podjęli dyrektorzy placówek w celu minimalizowania możliwości zakażenia. Zwracano szczególną uwagę na opracowanie procedur postępowania w przypadku wystąpienia wśród uczestników zajęć i personelu zachorowania na COVID-19, informacje dla osób wchodzących do obiektu dotyczące zakrywania ust i nosa oraz dezynfekcji rąk. Wszystkie skontrolowane placówki zorganizowane były zgodnie z wytycznymi przeciwepidemicznymi MEN, MZ i GIS.

Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia

Oświata zdrowotna i promocja zdrowia prowadzi działalność zgodnie z zapisami ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, sytuacji epidemiologicznej oraz występujących problemów i potrzeb zdrowotnych społeczeństwa powiatu. W 2021 roku prowadzono szeroko zakrojoną działalność informacyjno-edukacyjną z zakresu profilaktyki zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2. Organizowano narady, punkty edukacyjno-informacyjne, prowadzono wywiady epidemiologiczne, pogadanki, prelekcje, udzielano odpowiedzi na zapytania mailowe, zapytania w ramach dostępu do informacji publicznej, opracowywano informacje dla mediów, koordynowano działania w ramach ogólnopolskiej akcji testowania nauczycieli na obecność koronawirusa.

Na bieżąco zamieszczano komunikaty na stronie internetowej stacji, profilu facebook, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, udostępniano materiały, udzielano pomocy merytorycznej i metodycznej.

Kontynuowano realizację programów edukacyjnych o zasięgu ogólnopolskim, wojewódzkim i lokalnym, wspierano realizatorów programów edukacyjnych i przedsięwzięć prozdrowotnych. Podjęte zadania zmierzały do ochrony i umacniania zdrowia i skierowane były do różnych grup odbiorców: do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, młodzieży ze szkół średnich, ich rodziców i opiekunów oraz ogółu społeczeństwa.

W ramach realizacji interwencji programowych i nieprogramowych podejmowano szereg różnorodnych działań na rzecz poprawy zdrowia i jakości życia mieszkańców powiatu sanockiego w zakresie:

- promowania zdrowego stylu życia
- profilaktyki w zakresie HIV/AIDS,
- profilaktyki covid- 19, chorób odkleszczowych, nowotworowych
- promowania szczepień p/covid-19 w ramach kampanii #Szczepimysię
- promowania racjonalnego odżywiania,
- profilaktyki uzależnień od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych,
- realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- profilaktyki wszawicy, próchnicy zębów, bezpiecznego opalania
- profilaktyki używania substancji psychoaktywnych

Wymienione działania edukacyjno - informacyjne zostały bardzo ograniczone ze względu na stan epidemii i czasowe zamknięcie placówek oświatowo-wychowawczych, pracę w systemie zdalnego nauczania.

Przeprowadzono:

56 wizytacji, 74 kontrole przestrzegania rozporządzenia w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem epidemii.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

- Wpłynęło 115 wniosków dotyczących spraw związanych z działalnością zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.
Wnioski dotyczyły uzgadniania dokumentacji projektowych, uzgadniania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, opiniowania zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uzgadniania uwarunkowań środowiskowych zgody na realizację inwestycji, zapytania o konieczność i zakres sporządzania raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, opiniowania zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, odbiorów nowych obiektów. Uzgadnianie dokumentacji projektowych dotyczyło budowy budynku żłobka samorządowego w Besku, zmiany projektu budowlanego laboratorium mikrobiologii Szpitala Powiatowego w Sanoku, Budowa Centrum Nauki Kopernik w Sanoku, budowy sklepu spożywczego w Sanoku, przebudowy części w szpitalu w Sanoku przy ul. Konarskiego, budowy sieci wodociągowej – Zabłotce, Czerteż, Sanoczek, Prusiek, przebudowy Oddziału Hemodynamiki Carint Sp. z o.o. w szpitalu w Sanoku, adaptacji apteki na punkt apteczny w Komańczy oraz technologii kuchni w lokalu gastronomicznego w Sanoku przy ul. Jagiellońska, natomiast odbiory - nowych obiektów branży spożywczej i żywnościowej oraz obiektów komunalnych, szkolnych, służby zdrowia i zakładów produkcyjnych. Pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych standard obiektów przekazywanych do użytkowania nie budził zastrzeżeń.
- W odniesieniu do roku ubiegłego zwiększyła się ilość uzgodnionych projektów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wydanych opinii dotyczących potrzeby i zakresu sporządzania raportów oddziaływania na środowisko, dokonanych odbiorów nowych obiektów. Zaopiniowano także więcej projektów budowlanych pod względem wymagań higieniczno-sanitarnych.
- Do większych obiektów przekazanych do użytkowania w roku 2021 należy zaliczyć :
 - Centrum Symulacji Medycznej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Sanoku,
 - Hala produkcyjno – magazynowa „Automeł” w Sanoku, ul. Stankiewicza

Sekcja Higieny Epidemiologii

Analiza sytuacji epidemiologicznej na terenie powiatu sanockiego w zakresie zarejestrowanych chorób zakaźnych na podstawie liczby zachorowań i współczynników zapadalności za 2021 r.

Zachorowania na salmonellozy - zatrucia pokarmowe.

Analiza porównawcza zachorowań na salmonellozy od roku 2010 do roku 2017 wskazuje na niski poziom współczynników zapadalności. W roku 2018 nie zarejestrowano zbiorowych zatruc pokarmowych, których czynnikiem etiologicznym były pałeczki Salmonella - zachorowania dotyczyły pojedynczych osób, w środowiskach domowych. W roku 2018 współczynnik zapadalności był ponad dwukrotnie wyższy w stosunku do roku 2017 i wyniósł 59,8. W roku 2019 wzrósł diametralnie uzyskując wartości 298,2. Przyczyną tak wysokich wartości było wystąpienie dwóch zbiorowych zatruc pokarmowych, w tym dużego ogniska epidemicznego w środowisku przedszkolnym. W 2020 r. zarejestrowano pojedyncze przypadki zachorowań na salmonellozy, dotyczyły one w głównej mierze dzieci 0-5 lat. W roku 2021 współczynnik zapadalności wyniósł 29,4 co świadczy o niskiej zachorowalności na zatrucia pokarmowe wywołane salmonellozą.

Zestawienie tabelaryczne współczynników zapadalności na salmonellozy:

Współczynniki zapadalności zachorowań dla salmonellozy w latach										
2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
24,1	7,2	17,9	24,2	40,9	40,9	23,1	59,8	298,2	12,6	29,4

Wirusowe zakażenia jelitowe.

W tej grupie rejestrowane są zachorowania o etiologii rotawirusowej, norowirusowej, adenowirusowej i innej. Stanowią one problem epidemiologiczny i zdrowotny z uwagi na znaczący udział w tych zakażeniach dzieci do lat 2.

Wyliczony współczynnik zapadalności dla dzieci do lat 2 wyniósł: rok 2014 – 135,7, rok 2015 – 243,7, rok 2016 – 106,3, rok 2017 64,0, rok 2018 – 332,5 rok 2019 – 365,4, rok 2020 – 8,4, rok 2021 – 24,2. W latach 2018 - 2019 zarejestrowano znaczący wzrost zachorowań dla wirusowych zakażeń jelitowych ogółem (dzieci i dorośli). W 2020 roku ogółem na wirusowe zakażenia jelitowe zachorowało ogółem 29 osób, natomiast w roku 2021 - 50 osób.

Zestawienie tabelaryczne współczynników zapadalności zachorowań dla wirusowych zakażeń jelitowych - ogółem:

Współczynniki zapadalności zachorowań dla wirusowych zakażeń jelitowych w latach - ogółem										
2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
172,2	38,1	35,7	60,9	39,9	52,5	64,0	114,5	147,0	30,5	52,6

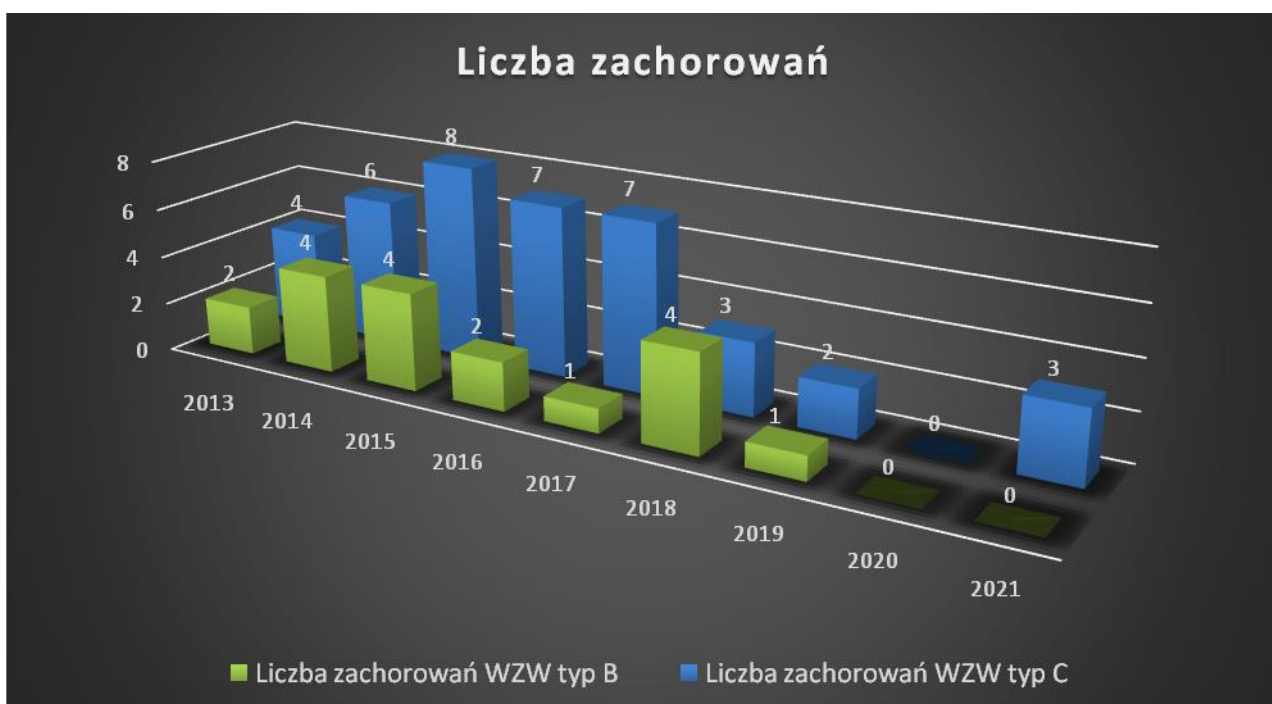
Zachorowania na choroby zakaźne, tzw. krwiopochodne WZW typ B, WZW typ C.

Zachorowania na choroby zakaźne, tzw. krwiopochodne występowały w ilości nie stanowiącej problemu epidemicznego co obrazuje tabela.

Wszystkie zachorowania rozpoznano jako przypadki przewlekłe.

Zestawienie tabelaryczne wg liczby zachorowań na WZW B, WZW C:

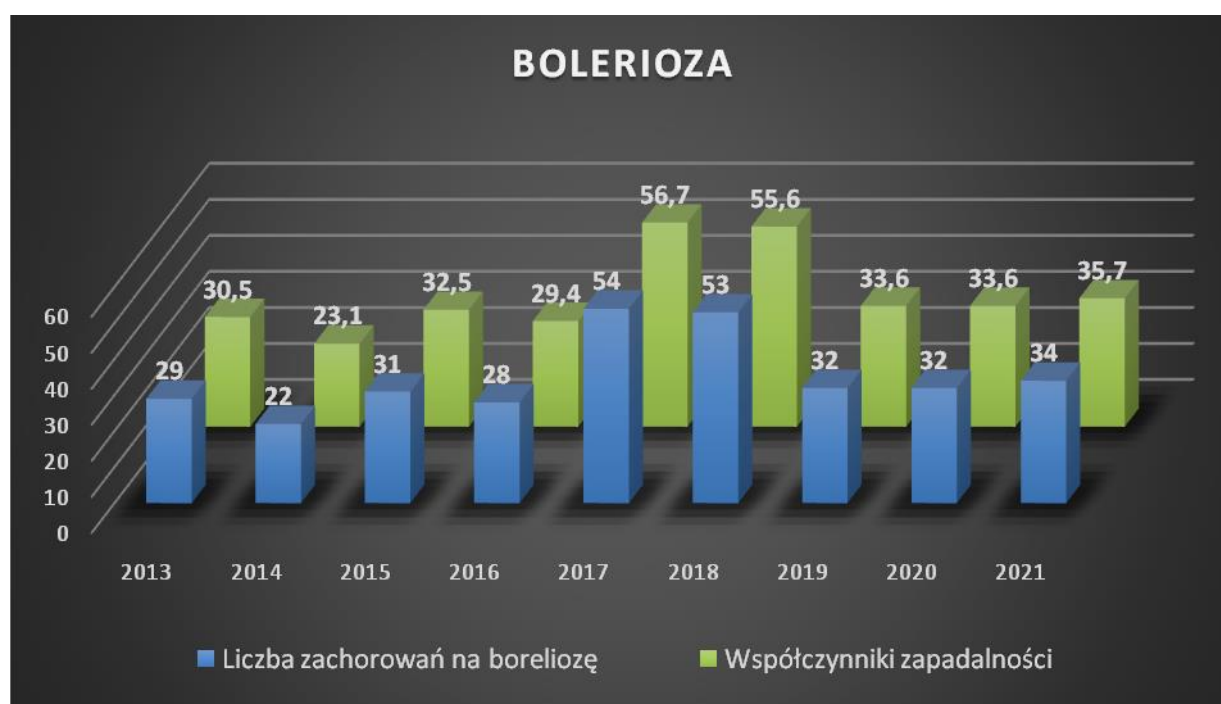
Rok	Liczba zachorowań WZW typ B	Liczba zachorowań WZW typ C
2013	2	4
2014	4	6
2015	4	8
2016	2	7
2017	1	7
2018	4	3
2019	1	2
2020	0	0
2021	0	3

Zachorowania na boreliozę.

Sytuacja epidemiologiczna dla tej jednostki na przestrzeni lat utrzymuje się na średnim, stabilnym poziomie.

Zestawienie tabelaryczne współczynników zapadalności i liczby zachorowań na boreliozę:

Rok	Liczba zachorowań na boreliozę	Współczynniki zapadalności
2013	29	30,5
2014	22	23,1
2015	31	32,5
2016	28	29,4
2017	54	56,7
2018	53	55,6
2019	32	33,6
2020	32	33,6
2021	34	35,7

Pokąsanie osób przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę, u których podjęto szczepienia przeciwko wściekliznie.

Ilość podejmowanych szczepień przeciwko wściekliznie na przestrzeni ostatnich lat utrzymuje się na malejącym poziomie, co obrazuje zestawienie tabelaryczne. Szczepienia podejmowane były ze wskazań klinicznych.

Rok	Liczba ekspozycji na zakażenie
2013	60
2014	33
2015	43
2016	39
2017	37
2018	37
2019	35
2020	19
2021	19

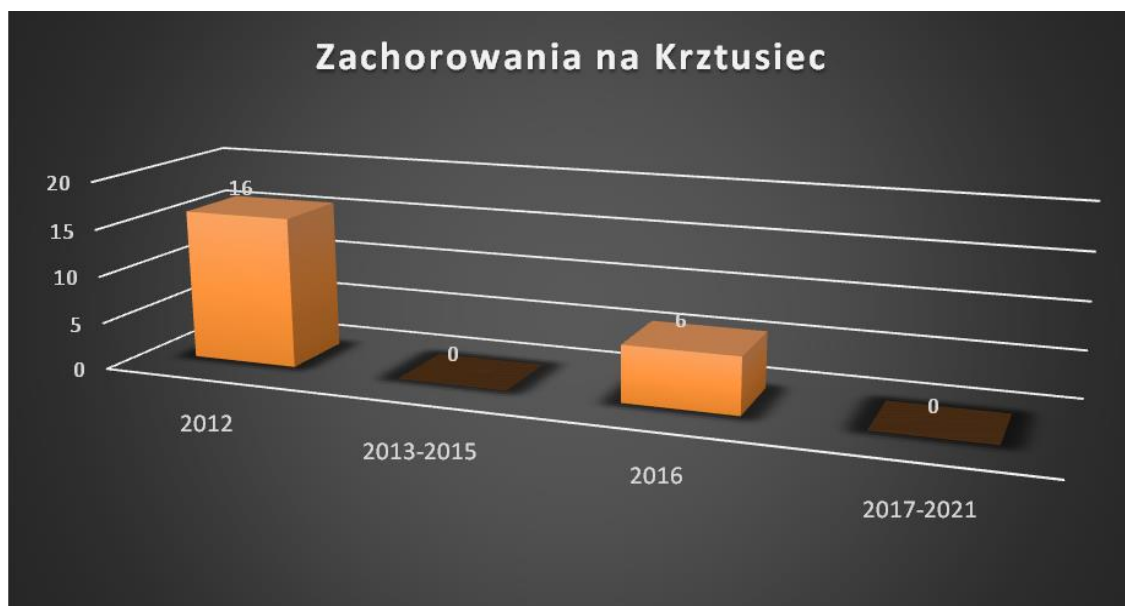
Inne zachorowania.

❖ Zakażenie Hantawirusem - przebiegające pod postacią gorączki krwotocznej, tzw. zespół nerkowy HFRS. Ogółem w **latach 2007 – 2013 zarejestrowano 22 zachorowania. W roku 2014 – 27 w roku 2015 – 1 w roku 2016 – 2, w roku 2017 – 4, w roku 2018 – 2, rok 2019 – 2, rok 2020 – 1. W roku 2021 zaobserwowano wzrost zachorowań na zakażenie wywołane Hantawirusem do 17 osób.**

❖ Krztusiec - zarejestrowano w roku 2012 - 16 zachorowań, które były potwierdzone laboratoryjnie (współczynnik - 16,5). Zachorowania głównie dotyczyły populacji dzieci w przedziale wiekowym 11-16 lat (przyczynę doszukuję się w braku

dawkę przypominającą przeciwko krztuścowi w 6 roku życia). W 2016 odnotowano 6 zachorowań. Od 2017 roku nie odnotowano zachorowań na krztusiec.

❖ Ospa wietrzna - zachorowania na przestrzeni ostatnich lat wykazywały tendencję malejącą. Natomiast w roku 2021 odnotowano blisko dwa razy więcej przypadków Ospy wietrznej w porównaniu z rokiem 2020.

Rok	Współczynniki zapadalności
2013	153,3
2014	258,3
2015	260,4
2016	173,3
2017	121,8
2018	99,7
2019	176,4
2020	54,7
2021	101,0

❖ Grypa - w roku 2017 zarejestrowano wzrost zachorowań na grypę sezonową: 877 zachorowań, w tym dzieci do lat 14 u których potwierdzono 186 przypadków oraz potwierdzono 5 zachorowań na grypę typu A.

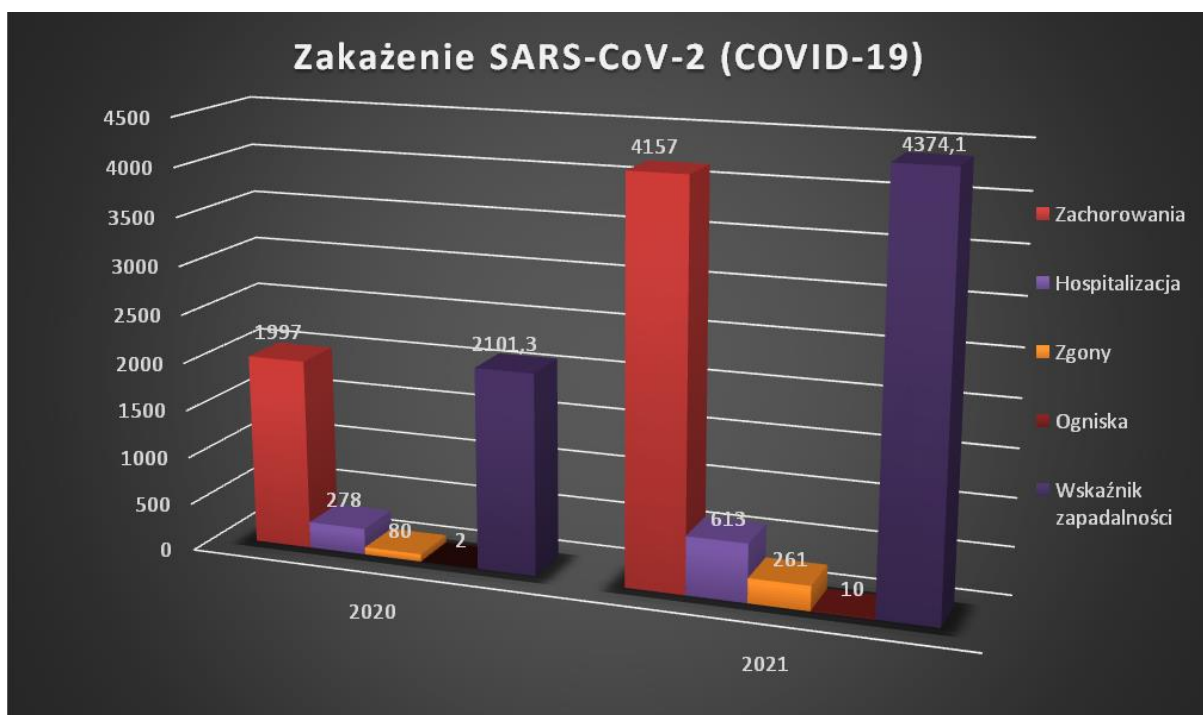
W roku 2018 zarejestrowano dalszy wzrost zachorowań na grypę sezonową: zarejestrowano 1135 zachorowań w tym dzieci do lat 14 - 370 przypadków oraz potwierdzono 4 zachorowania na grypę typu B. W roku 2019 liczba zachorowań znacząco spadła i wyniosła 328 w tym dzieci do lat 14 – 114 przypadków. W 2020 roku odnotowano 8 przypadków zachorowań na grypę, w tym 3 osoby wymagały hospitalizacji. W roku 2021 nie wykazano żadnego zachorowania.

❖ Czerwonka bakteryjna (*Shigella sonnei*) – zachorowań w roku 2021 nie zarejestrowano.

❖ Zakażenie SARS-CoV-2 (COVID-19) – od roku 2020 w Polsce obowiązuje stan pandemii wywołany zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 (Covid-19). Zachorowania w 2020 roku wynosiły 1997 przypadków, z czego 278 osób wymagało hospitalizacji, zmarło 80 osób. Odnotowano także 4 ogniska zachorowań na koronawirusa: dwa z nich miały miejsce w SP ZOZ w Sanoku (jedno ognisko na oddziale Kardiologii, drugie na oddziale Urazowo-Ortopedycznym), trzecie w Domu Pomocy Społecznej „Światło Nadziei” oraz ostatnie w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym im. Świętego Brata Alberta. Wskaźnik zapadalności wyniósł 2101,3.

W roku 2021 nastąpił znaczny wzrost zachorowań i wyniósł 4157 przypadków, 613 osób wymagało hospitalizacji, zmarło 261 osoby. Zarejestrowano 7 ognisk koronawirusa: 5 z nich wystąpiło w SP ZOZ w Sanoku (oddział Wewnętrzny, Neurologiczny, Chirurgiczny, Zakład Diagnostyki Obrazowej oraz OAIT), kolejne w firmie WEL-GAS oraz w Zakonie Sióstr Nazarettek w Komańczy. Wskaźnik zapadalności wyniósł 4374,1.

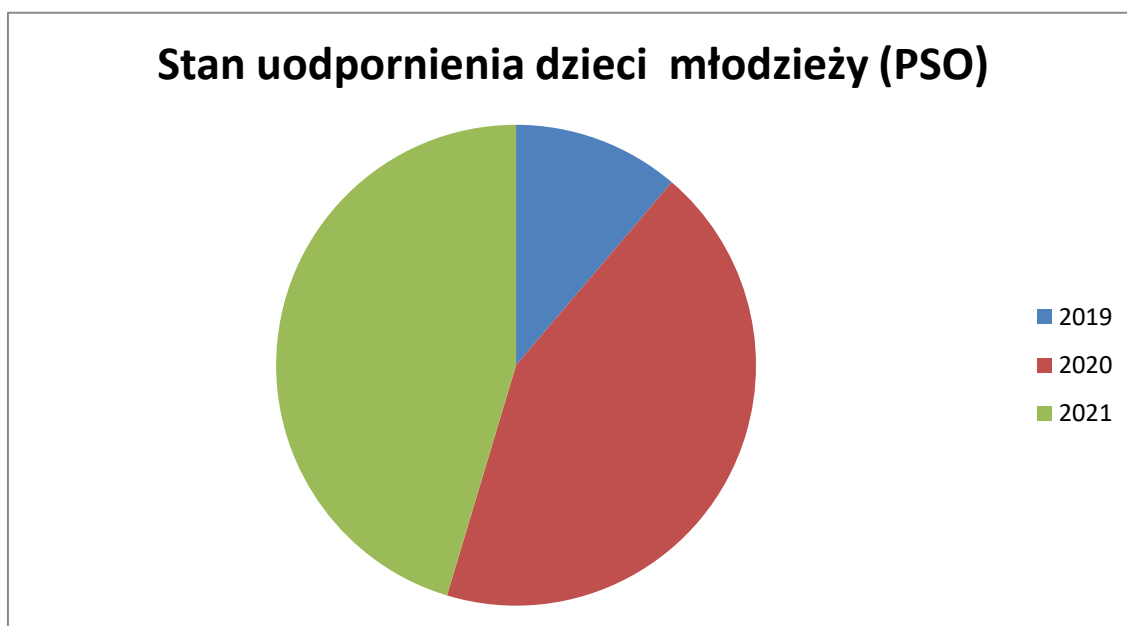

Współczynniki zapadalności dla pozostałych jednostek chorobowych utrzymywały się na poziomie niskim i nie stanowiły problemu epidemiologicznego, co obrazuje zestawienie „Sprawozdanie o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia”.

Stan uodpornienia dzieci i młodzieży (PSO).

W zakresie szczepień kalendarzowych na przestrzeni lat uodpornienie utrzymuje się na bezpiecznym wysokim poziomie w granicach 92,5% - 98,5%.

W dalszym ciągu problemem w realizacji szczepień ochronnych u dzieci jest wzrost liczby opornych rodziców, opiekunów prawnych. Liczba takich osób w 2019 r. wyniosła 58, w 2020 r. – 224, a w 2021 r. – 234.

Sprawozdanie o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia.

Lp.	Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa	Liczba przypadków rok 2020	Wsp. zapadałości rok 2020	Liczba przypadków rok 2021	Wsp. zapadałości rok 2021	
1	A00	Cholera					
2	A01.0	Dur brzuszny					
3	A01.1-A01.3	Dury rzekome A.B.C.					
4	A02.0	Salmonellozy	zatrucia pokarmowe	12	12,6	32	33,6
5	A02.1-A02.9		zakażenia pozajelitowe			1	1,1
6	A03	Czerwonka bakteryjna (szigelozja)					
7	A04	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	ogółem	3	3,2	14	14,7
8			w tym dzieci do lat 2 *			1	1,1
9	A05.0	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	gronkowcowe				
10	A05.1		jadem kiełbasianym (botulizm)				
11	A05.2		<i>Clostridium perfringens</i>				
12	A05.3.-A05.8		inne określone				
13	A05.9		nie określone				
14	A06.0	Pełzakowa czerwonka ostra					
15	A08	Wirusowe zakażenia jelitowe	ogółem	29	30,5	50	52,6
16			w tym dzieci do lat 2*	8	8,4	23	24,2
17	A09	Biegunka zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	1	1,1	1	1,1
			w tym dzieci do lat 2*	1	1,1	1	1,1
18	A20	Dżuma					
19	A21	Tularemia					
20	A22	Wąglik					
21	A23	Bruceloza	ogółem				
22			w tym nowe zachorowania				
23	A24.0	Nosacizna					
24	A26	Różycza					
25	A27	Leptospiroza					
26	A30	Trąd					
27	A32, P37.2	Listerioza	ogółem				
28	P37.2		w tym wrodzona (rozsiana)				

29	A33-A35	Teżec	ogółem				
30	A33		w tym noworodków				
31	A36	Błonica					
32	A37	Krztusiec					
33	A48	zgorzel gazowa					
34	A38	Szkarlatyna (płonica)	8	8,4	1	1,1	
35	A39.1-4	Posocznica			1	1,1	
36	A39.0	Zapalenie opon mózgowych	ogółem				
37	G00.0		wywołane przez <i>Haemophilus influenzae</i>				
38	G00.1-G00.9		inne bakteryjne, określone i nie określ.	2	2,1		
39	A87, B00.3, B02.1		wirusowe, określone i nie określone				
40	G03		inne i nie określone				
41	A39.8	Zapalenie mózgu	meningokokowe				
42	G04.2		wywołane przez <i>Haemophilus influenzae</i>				
43	G04.2		inne bakteryjne, określone i nie określ.				
44	A84		wirusowe, przenoszone przez kleszcze				
45	A83, A85, B00.4, B02.0, B25.8		inne wirusowe, określone				
46	A86		wirusowe, nie określone				
47	G04.0		poszczepienne				
48	G04.8-G04.9		inne i nie określone				
49	A46, O86.8	Róża	ogółem			4	4,2
50	O86.8		w tym po porodzie i w połogu				
51	A48.8	Twardziel					
52	A68	Gorączka powrotna					
53	A69.2	Choroba z Lyme (krętkowica kleszczowa)	32	33,6	34	35,7	
54	A70	Ornitozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)					
55	A71	Jaglica					
56	-	Pokąsanie osób przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę lub zanieczyszczenie śliną tych zwierząt, po których podjęto	18	18,9	19	19,9	
57	A90-A99	Żółta gorączka i inne wirusowe gorączki krwotoczne			17	16,1	
58	B01	Ospa wietrzna	52	54,7	96	101,1	
59	B05	Odra					

60	B06, P35.0	Różyczka	ogółem				
61	P35.0		w tym wrodzony zespół różyczkowy				
62	B08.8	Pryszczycza					
63	B15	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A				
64	B16, B18.0-B18.1		typu B				
65	B17.1, B18.2		typu C			3	3,1
66	B16, B18.0-B18.1 + B17.1, B18.2		typu B+C				
67	B17.0, B17.2-B17.8, B18.8-B18.		inne i nieokreślone				
68	B20-B24	AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności		1	1,1		
69	Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV		1	1,1	1	1,1
71	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznicy)					
72	A81.0	Choroba Creutzfelda-Jakoba (CDJ)					
73	B35	Grzybice skóry (dermatofitozy)					
74	B50-B54, P37.3-P37.4	Zimnica	ogółem				
75	P37.3-P37.4		w tym wrodzona				
76	B58, P37.1	Tokso plazmoza	ogółem				
77	P37.1		w tym wrodzona				
78	B67	Tasiemczyce	wąbłowica	2	2,1		
79	B69		wągrzyca				
80	B68.1		<i>Taenia saginata</i>				
81	B68.0, B68.9,		inna i nie określona				
82	B75	Włośnica					
84	J02.0, J03.0	Paciorkowcowe zapalenie gardła i/lub migdałków					
85	J10, J11	Grypa (typ A, B)	ogółem				
			dzieci do l. 14				
		Grypa AH1N1	ogółem				
			dzieci do l. 14				
Grypa sezonowa	ogółem	8	8,4				
	Dzieci dol.14	2	2,1				

87	T62.0	Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi żywność	grzybami				
88	T62.1-T62.2		jagodami, innymi częściami roślin				
89	T61		rybą, skorupiakiem, innymi produktami				
90	T62.8-T62.9		innymi substancjami szkodliwymi jako pokarm				
91	T64	Inne zatrucia	afla- i mykotoksynami w produktach				
92	T60		pestycydami				
93	T36-T50		lekami i preparatami farmakologicznymi				
94	T52-T59		innymi substancjami zazwyczaj nie stosowanymi w celach				
95	T65		substancjami innymi i nieokreślonymi				
96	A98,5	Gorączka krwotoczna HFRS					
97	U07.1	Zakażenia SARS CoV-2 (COVID-19)		1997	2101,3	4157	4374,1

Tabela. Stan sanitarny pomieszczeń i urządzeń wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych przez podmioty wykonujące działalność leczniczą 1) 2)

Wyszczególnienie				Liczba urządzeń i obiektów					
				według ewidencji na 31 XII	skontrolowanych				
					ogółem	ze stwierdzonym złym stanem			
						higieniczno-sanitarnym i technicznym	tylko higieniczno-sanitarnym	tylko technicznym	
0				1	2	3	4	5	
Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze	Ogółem (Suma wierszy 02 oraz od 05 do 14)			1.	90	15	2	0	0
	szpitalne	Szpitale ogółem		2.	1	1	1	0	0
		w tym szpitale jednodniowe		3.	0	0	0	0	0
		w tym szpitale uzdrowiskowe ²⁾		4.	0	0	0	0	0
	stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne inne niż szpitalne	Zakłady opiekuńczo-lecznicze		5.	0	0	0	0	0
		Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze		6.	1	1	1	0	0
		Zakłady rehabilitacji leczniczej		7.	0	0	0	0	0
		Sanatoria ²⁾		8.	0	0	0	0	0
		Hospicja		9.	0	0	0	0	0
		Inne		10.	6	1	0	0	0

	ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice	11.	61	12	0	0	0
		Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne	12.	3	0	0	0	0
		Zakłady rehabilitacji leczniczej	13.	17	0	0	0	0
		Inne ogółem	14.	1	0	0	0	0
		w tym uzdrowiskowe ²⁾	15.	0	0	0	0	0
Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową	Ogółem (suma wierszy: 17, 19, 21 oraz od 23 do 26)	16.	120	14	0	0	0	
	Indywidualne praktyki lekarskie ogółem	17.	40	5	0	0	0	
	w tym indywidualne praktyki lekarzy dentyków	18.	32	3	0	0	0	
	Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie ogółem	19.	73	8	0	0	0	
	w tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków	20.	17	3	0	0	0	
	Grupowe praktyki lekarskie ogółem	21.	2	1	0	0	0	
	w tym grupowe praktyki lekarzy dentyków	22.	2	1	0	0	0	
	Indywidualne praktyki pielęgniarek	23.	0	0	0	0	0	
	Indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek	24.	4	0	0	0	0	
	Grupowe praktyki pielęgniarek	25.	0	0	0	0	0	
	Inne	26.	1	0	0	0	0	

1) Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 618, z późn. zm.)

2) Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 651, z późn. zm.)

Zakłady opieki zdrowotnej – Ocena stanu sanitarnego placówek lecznictwa otwartego i zamkniętego.

Ocena procesów dezynfekcji i sterylizacji w placówkach opieki zdrowotnej za rok 2021.

Dezynfekcja:

Dobór środków dezynfekcyjnych prowadzony jest zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi z uwzględnieniem stężenia, czasu i spektrum działania preparatu.

Roztwory robocze przygotowywane są przez personel medyczny bezpośrednio przed użyciem, zgodnie z opracowanymi procedurami. Zabiegi dezynfekcyjne są prowadzone metodami tradycyjnymi, poprzez zanurzenie narzędzi w roztworze, przemywanie powierzchni oraz metodą opryskową.

Sterylizacja:

W SPZOZ Sanok w 2019 r. została oddana do użytku Centralna Sterylizatornia – znajduje się w nowej części szpitala, zaprojektowana i wykonana w oparciu o indywidualny projekt, z wykorzystaniem najnowszych technologii. Wyposażona w 3 myjnie-dezynfektory, 2 autoklawy oraz sterylizator niskotemperaturowy. W centralnej sterylizatorni do pakowania narzędzi sterylnych stosuje się rękaw papierowo-foliowy oraz włókninę. Do transportu pakietów z wysterylizowanym sprzętem na poszczególne oddziały służą szczelnie zamknięte wózki, wykonane z łatwo zmywalnego materiału, umożliwiającego prowadzenie skutecznej dezynfekcji. Dezynfekcja wózków odbywa się w przeznaczonym, oddzielnym pomieszczeniu sterylizatorni. Kontrola procesów sterylizacyjnych odbywa się na bieżąco, wskaźnikami biologicznymi 1 x na tydzień, wskaźnikami chemicznymi – każdorazowo. Sprzęt po sterylizacji zwracany jest w miejsce docelowe. W przypadku bloku operacyjnego sterylne pakiety transportowane są tzw. „windą czystą”, gdzie przechowywane są w przeznaczonych do tego celu, wentylowanych szafach przy salach operacyjnych. Materiał sterylny na oddziały szpitalne transportowany jest w bezbarwnych pudłach z niebieską pokrywą, przechowywany w magazynach w oznakowanych szafach przeznaczonych na pakiety sterylne. Centralna Sterylizatornia sprządana jest przez wyznaczony personel szpitala. Wózki porządkowe „kuwetowe” oddzielne do strefy czystej i brudnej.

Centralna Sterylizatornia świadczy usługi dla placówek lecznictwa otwartego, które mają podpisaną umowę z NFZ, m.in. SPMZPOZ w Sanoku.

Pozostałe podmioty wykorzystujące sprzęt wielokrotnego użycia, prowadzą sterylizację w oparciu o własne sterylizatornie, urządzone w miejscu udzielania świadczeń. Przygotowanie materiału i sprzętu do sterylizacji odbywa się w gabinetach diagnostyczno-zabiegowych (stomatologicznych, laryngologicznych, chirurgicznych). W podmiotach do pakietowania stosuje się również rękawy i torebki papierowo-foliowe, papier krepowy lub włókninę.

Sterylizacja oparta jest na wykorzystywaniu autoklawów parowo-ciśnieniowych, które posiadają zapis lub wydruk parametrów cyklu. Monitoring wewnętrzny skuteczności procesu dekontaminacji prowadzi się wskaźnikami biologicznymi (spora A) 1 x w miesiącu, w niektórych podmiotach monitoring ten przeprowadzany jest 2 x w miesiącu. Badanie to wykonywane jest w niezależnym laboratorium, głównie w Zakładzie Mikrobiologii przy SP ZOZ w Sanoku.

Kolejnym parametrem skuteczności procesów sterylizacji są testy chemiczne. W podmiotach nadzorowanych zaleca się stosowanie testów klasy 5 lub 6 na każdy wsad.

Podczas kontroli w nadzorowanych placówkach, w których znajdują się Lokalne Sterylizatornie, bądź Punkty Sterylizacji Gabinetowej przeprowadzana jest rozmowa na temat „Ogólnych wytycznych dla wszystkich podmiotów wykonujących procesy dekontaminacji...”, wydanie II, Warszawa 2017 r., w których głównym tematem jest istotny proces powiązania pacjenta z pakietem oraz procesem jego sterylizacji.

Sprzęt sterylny przechowywany jest w wydzielonych, zamykanych i oznakowanych szafach lub pojemnikach.

Postępowanie z odpadami medycznymi:

Odpady medyczne pozostałe (kod 180101,180104) zbierane są do koszy wyłożonych workami foliowymi i po dniu pracy wynoszone do miejsca składowania.

Odpady medyczne specjalne (kod 180106,1801010) są gromadzone w żółtych workach, umieszczonych w pojemnikach.

Wyżej wymienione odpady magazynowane są w wydzielonych, zabezpieczonych pomieszczeniach.

Odpady medyczne zakaźne (kod 180103) o ostrych końcach i krawędziach zbierane są do sztywnych plastikowych pojemników, wymienianych na nowe nie rzadziej niż co 72 godziny lub po napełnieniu do 2/3 objętości pojemnika.

Odpady medyczne zakaźne miękkie zbierane są do czerwonych worków umieszczonych na stelażach lub koszach pedałowych, usuwane po zakończeniu pracy. Wytwórcy odpadów medycznych zakaźnych wstępnie magazynują odpady w przenośnych urządzeniach chłodniczych, stacjonarnym urządzeniu lub pomieszczeniu chłodni.

Magazynowanie w/w odpadów odbywa się w temp. Poniżej 10 stopni C. Każdy pojemnik i worek z odpadami medycznymi posiada widoczne oznakowanie identyfikujące.

Odpady medyczne przekazywane są uprawnionym odbiorcom co 14 lub co 30 dni.

Podkarpackie Centrum Interwencji Sercowo-Naczyniowych w Sanoku - organ prowadzący G.V.M. Carint Sp. z o.o., ul. Miechowska 53/6, 30-055 Kraków

Podkarpackie Centrum Interwencji Sercowo-Naczyniowych NZOZ w Sanoku jest zlokalizowane w budynku Szpitala Specjalistycznego SPZOZ w Sanoku przy ul. 800-lecia 26.

W ramach PCISN Funkcjonuje Oddział Kardiologii z Pracownią Elektrokardiologii, Hemodynamiki, Urządzeń Wszczepialnych Serca i Radiologii Zabiegowej oraz Poradnia Kardiologiczna, Wad Serca i Nadciśnienia Tętniczego.

Oddział Hemodynamiki posiada 17 łóżek i 1 stanowisko intensywnej terapii.

Stan funkcjonalny oraz sanitarno-higieniczny pomieszczeń Oddziału nie budzi zastrzeżeń. Procedury zapobiegające zakażeniom i chorobom zakaźnym są opracowane i na bieżąco aktualizowane. Prowadzona jest dokumentacja realizacji tych procedur oraz skuteczności ich wykonania. Kontrolę wewnętrzną w obszarze profilaktyki zakażeń i chorób zakaźnych przeprowadza się systematycznie.

Dezynfekcja: Roztwory robocze przygotowywane są przez personel medyczny bezpośrednio przed użyciem, zgodnie z opracowanymi procedurami. Na Oddziale wykonuje się wstępną dezynfekcję narzędzi poprzez namaczanie w preparacie Aniosyme DD1. Po wykonaniu powyższych czynności narzędzia w plastikowym opakowaniu przekazywane są do Centralnej Sterylizatorni w SPZOZ Sanok (umowa od XII.2021r.)

Sprzęt sterylny przechowywany jest w wydzielonych, zamykanych i oznakowanych szafach.

Nie stosuje się obecnie sprzętu wielorazowego użytku.

Do dezynfekcji powierzchni: Medisept, chusteczki Cleansept i Incidin.

Do aseptyki rąk stosowane są: Purell w dozownikach bezdotykowych.

Do dezynfekcji skóry i błon śluzowych stosowane są: Octanisept.

Postępowanie z odpadami medycznymi:

Segregacja odpadów medycznych następuje w miejscu ich powstawania.

Odpady medyczne zakaźne o ostrych końcach gromadzone są w sztywnych, jednorazowych pojemnikach, wymienianych na nowe, nie rzadziej niż przed upływem 72 godzin. Zakaźne miękki w czerwonych workach foliowych, umieszczonych w stelażach, wymienianych na nowe co 12 godzin. Każdy pojemnik i worek z odpadami medycznymi posiada widoczne oznakowanie identyfikujące.

Odpady medyczne odbierane są przez przeszkolonych pracowników i magazynowane w pomieszczeniu na odpady, następnie przekazywane firmie Maxi-Med dwa razy w tygodniu lub w razie konieczności częściej.

Odpady medyczne pozostałe gromadzone są w pojemnikach, w jednorazowych workach foliowych, wynoszone do kontenera zbiorczego.

NZOZ „DIAVERUM” Polska Sp. z o.o. Stacja Dializ w Sanoku.

Stacja Dializ w Sanoku zlokalizowana jest w budynku na terenie Szpitala Specjalistycznego SPZOZ w Sanoku przy ul. 800-lecia 26.

Najczęściej wykonywane świadczenia to: hemodializa i hemodiafiltracja.

Stacja Dializ posiada 26 aparatów do dializ oraz 21 stanowisk dializacyjnych, w tym 16 na stanowiskach dla pacjentów niezakaźnych, 4 dla pacjentów HCV dodatnich (z czego jedno w razie wystąpienia HBS – obecnie nie ma takiego pacjenta) oraz 1 stanowisko „ostre”.

Stan funkcjonalny i sanitarno-higieniczny pomieszczeń Stacji Dializ zapewnia przestrzeganie procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym. Procedury sanitarne są opracowane, aktualizowane na bieżąco. Prowadzona jest dokumentacja realizacji procedur. Kontrola wewnętrzna w obszarze profilaktyki zakażeń i chorób zakaźnych przeprowadzana jest w NZOZ DIAVERUM systematycznie, co 6 miesięcy.

Dezynfekcja powierzchni prowadzona jest w oparciu o środki: Oxivir Sporicide Spray, Oxivir Plus, Suma Tab D4, Terralin Protect, Mikrozyd Sensitive, Chloramix DT.

Dezynfekcja rąk: Soft Care Med – żel, Desderman Care, Sesiva wash.

Dezynfekcja sprzętu: Gigasept AF Forte.

Steryлизację narzędzi w ramach umowy najmu odbywa się w Centralnej Sterylizacji SPZOZ w Sanoku.

Według harmonogramu przeprowadzana jest dezynfekcja aparatów dializacyjnych: chemiczna, cyfro-termiczna i termiczna. W oparciu o środki: chlortix i kwas cytrynowy 50 %.

Postępowanie z odpadami medycznymi:

Odpady medyczne zakaźne o ostrych końcach i krawędziach gromadzone są w sztywnych pojemnikach, miękki w koszach pedałowych wyłożonych czerwonym workiem. Magazynowanie odpadów odbywa się w kontenerze chłodni na zewnątrz budynku. Temperatura monitorowana.

Odpady medyczne specjalne (np. kanistry po koncentratkach do dializ) zbierane są do żółtych worków i gromadzone w wydzielonym zamykanym pomieszczeniu.

Odpady komunalne zbierane są do koszy wyłożonych workami foliowymi, dwa razy na dobę wynoszone do miejsca składowania (kontener). Odbierane przez firmę Transpręt.

Każdy pojemnik i worek z odpadami medycznymi posiada widoczne oznakowanie identyfikujące.

Odpady medyczne przekazywane są firmie Remondis Medison Sp. z o.o. raz w tygodniu.

NZOZ im Św. Brata Alberta Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Sanoku.

Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Sanoku mieści się w budynku murowanym, wolnostojący, wielokondygnacyjnym, przystosowanym dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózku inwalidzkim. W budynku wydzielonych jest 14 pokoi 1-2-3-5 osobowych, 10 pokoi z węzłem sanitarnym, pozostałe pokoje z bliskim dostępem do łazienki. Stan sanitarno-higieniczny Zakładu nie budzi zastrzeżeń. Procedury opracowywane i aktualizowane na bieżąco. Dwa razy do roku przeprowadzana jest kontrola wewnętrzna w obszarze profilaktyki zakażeń i chorób zakaźnych.

Na stanie obiektu dostępny jest sprzęt mobilny do dezynfekcji pomieszczeń, tj. ozonator i 1 lampa bakteriobójcza. Proces dezynfekcji rejestrowany. Stosuje się codziennie naświetlanie lampą bakteriobójczą wszystkich korytarzy.

Dezynfekcja rąk: Skinman Soft Protect

Dezynfekcja strefy dotykowej zabiegowej: Sogo Clean, Velox Spray.

Dezynfekcja strefy bezdotykowej: EPIDEMED VC 400, NANO ORANGE VC 241

Strefa skażona: Ace 50%, Domestos, Actichlor.

Dezynfekcja narzędzi: Viruton Forte.

Dezynfekcja pojemników ssaka: Jasol Solid.

W gabinecie diagnostyczno-zabiegowym wydzielony jest stanowisko sterylizacji gabinetowej z zapewnionym jednokierunkowym ruchem materiałów. Sprzęt zabiegowy wielokrotnego użytku poddawany jest sterylizacji w autoklawie na wilgotne powietrze. Kontrola procesu sterylizacji: fizyczna, chemiczna i mikrobiologiczna.

Sprzęt sterylny przechowywany jest w wydzielonych, zamykanych szafach.

Mycie i dezynfekcja dużych powierzchni w tym podłóg prowadzone jest w oparciu o środki firmy VOIGT i system automatycznego dozowania – NANO SAN VC 241,112, VC 620 GASTROSEPT.

Brudna bielizna przekazywana jest do pralni FOKA w Przemyśle, transport zapewnia firma usługowa.

Postępowanie z odpadami medycznymi:

Odpady medyczne zakaźne o ostrych końcach i krawędziach zbierane są do sztywnych plastikowych pojemników, wymienianych na nowe nie rzadziej niż co 72 godziny lub po napełnieniu do 2/3 objętości pojemnika. Odpady medyczne zakaźne miękkie zbierane są do czerwonych worków, umieszczanych w stelażach lub koszach pedałowych, usuwane po zakończeniu pracy. Każdy pojemnik i worek z odpadami medycznymi posiada widoczne oznakowanie identyfikujące.

Odpady magazynowane są w przenośnym urządzeniu chłodniczym, przekazywane uprawnionemu odbiorcy raz w tygodniu.

Odpady komunalne zbierane są do koszy wyłożonych workami foliowymi i po dniu pracy wynoszone do miejsca składowania - kontener opróżniany przez firmę Transprzęt zgodnie z przyjętym harmonogramem.

Samodzielny Publiczny Zespół Podstawowej Opieki Zdrowotnej Szpital Specjalistyczny w Sanoku.

W Szpitalu Specjalistycznym działa Komitet i Zespół d/s Zakażeń Szpitalnych. W skład Komitetu wchodzi: kierownik szpitala, wyznaczeni przez niego kierownicy komórek organizacyjnych szpitala, w tym również działu diagnostyki laboratoryjnej, centralnej sterylizatorni, apteki szpitalnej, przewodniczący oraz członkowie zespołu kontroli zakażeń szpitalnych, osoba kierująca pracą pielęgniarek w szpitalu, lekarz wykonujący zadania służby medycyny pracy. Spotkania Komitetu Kontroli Zakażeń odbywają się 1 raz na 6 miesięcy, lub częściej jeśli istnieje taka potrzeba. Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych przeprowadza kontrolę wewnętrzną w zakresie poprawności stosowania procedur, zapobiegania zakażeniom i szerzeniu się czynników alarmowych. Ocenę przeprowadza się na podstawie analizy zużycia preparatów dezynfekcyjnych do rąk, badania środowiskowego po dekontaminacji powierzchni, audytów w oddziałach w zakresie stanu higieniczno-sanitarnego i procesu sprzątnia. Okresowo przeglądana jest indywidualna dokumentacja medyczna pacjenta pod kątem wystąpienia zakażenia szpitalnego, przegląd sposobu wypełniania kart rejestracji zakażenia i czynnika alarmowego, analiza zgonów, analizy dotyczące chorych gorączkujących. Na bieżąco prowadzona jest przez oddziały dokumentacja medyczna w formie elektronicznej w programie AMMS, gdzie rejestrowani są między innymi pacjenci z podwyższoną temperaturą. Prowadzony jest również monitoring bieżący w zakresie:

- wkłuc obwodowych,
- wkłuc centralnych,
- cewników moczowych,
- odleżyn,
- ran pooperacyjnych,
- pacjentów podłączonych do respiratora,
- ZLK 1,
- ZLK 5.

Komitet Zakażeń Szpitalnych przeprowadza ocenę wyników kontroli wewnętrznych. Opracowuje, aktualizuje standardy farmakoprofilaktyki oraz farmakoterapii zakażeń i chorób zakaźnych w szpitalu.

Zespół Kontroli Zakażeń organizuje i przeprowadza szkolenia w zakresie kontroli zakażeń szpitalnych, konsultuje osoby podejrzane o zakażenie lub chorobę zakaźną i dokonuje wpisu do karty rejestracji patogenów alarmowych. Wdraża procedury związane z występowaniem, zachorowaniem, analizuje możliwe do podjęcia działania, które mają na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się zakażeń, w tym SARS-CoV-2 w środowisku szpitalnym. Powołano w tym celu Zespół Kryzysowy, a także przy wszystkich oddziałach pielęgniarki łącznikowe. Monitorowana jest ilość zakażeń szpitalnych oraz poza szpitalnych, liczonych na podstawie wypełnionych kart raz na 6 miesięcy. Szkolenia z zakresu zakażeń szpitalnych odbywają się raz na 6 miesięcy, a nawet częściej jeśli wymaga tego sytuacja w szpitalu.

Opracowany jest tok bezpiecznego postępowania z pacjentem, od momentu zgłoszenia się pacjenta do szpitala, do jego wypisu. Działania polegają na wczesnym wykryciu potencjalnie zakażonej osoby koronawirusem SARS-CoV-2, w tym celu wykonywane są na Oddziale Ratunkowym szybkie testy antygenowe. Zorganizowano oddzielne, bezpieczne ścieżki przyjęcia pacjenta z podejrzeniem SARS CoV-2. Pacjent

do momentu przekazania na oddział szpitalny pozostaje w izolacji. W przypadku konieczności wykonania dodatkowych badań u osoby zakażonej, o zagrożeniu informowany jest personel pracowni diagnostycznych, a w przypadku transportu pacjenta dodatniego, niezwłocznie informowany jest personel sprzątający w celu dezynfekcji dróg transportu pacjenta. Personel ma obowiązek stosować udostępnione środki ochrony indywidualnej adekwatne do zagrożenia. W szpitalu sprawowany jest nadzór, dotyczący stosowania środków ochrony indywidualnej przez personel szpitala. Na terenie oddziałów szpitalnych używa się generatorów mgły tzw. zamgławiaczy, które służą do szybkiej i efektywnej dezynfekcji pomieszczeń. Urządzenia zostały zakupione i rozdysponowane na każdy z oddziałów. Przy wejściach na oddziały zainstalowano i oznakowano automatyczne podajniki ze środkami dezynfekcyjnymi do rąk. Na oddziałach szpitalnych, przy większości łóżek przymocowana jest butelka z płynem dezynfekcyjnym do rąk.

Postępowanie z odpadami medycznymi i bielizną jest zgodne z obowiązującymi procedurami.

Temat sterylizacji szpitalnej opisany jest w punkcie: **Sterylizacja**.

W każdym z obiektów przestrzegane są procedury związane z zapobieganiem szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, w tym procedury zapobiegające zakażeniom SARS-CoV-2.

Przy wejściu do każdego budynku dostępne są środki do dezynfekcji rąk, informacje o konieczności nałożenia maseczki. Personel medyczny posiada wszelkie środki ochrony osobistej – maseczki, fartuchy jednorazowe, rękawiczki.